

हिमसंस्कृतवार्ताः

दैनिक ई-संस्कृतवार्तापत्रम्

himsanskritvartah
e-Sanskritnewspaper

नवा प्रेरणा नवोत्साहः

हिमाचलप्रदेशस्य संस्कृतशिक्षकाणां नूतनः प्रकल्पः

■ पृष्ठ-3 ■ वर्ष-3 ■ अङ्क-236

1

19.06.2024 बुधवारः वि.सं. २०८० ज्येष्ठशुक्लद्वादशी-त्रयोदशी आषाढः 6 प्रविष्टांशः

Website- www.himsanskritam.com Email-himsanskrit@gmail.com

काङ्ग्रेसनेता राहुलगान्धी वायनाडलोकसभाक्षेत्रात् त्यागपत्रं दत्तवान्

काङ्ग्रेसनेता लोकसभासदस्यनिर्वाचितः राहुलगान्धी केरलस्य वायनाडसंसदीयनिर्वाचनक्षेत्रात् त्यागपत्रं दत्तवान्। गान्धीमहोदयस्य त्यागपत्रं लोकसभापतिना ओम बिरला इत्यनेन स्वीकृतम्। ह्यः काङ्ग्रेसस्य अध्यक्षः मल्लिकार्जुन खर्गे इत्यनेन उक्तं यत् काङ्ग्रेसनेता राहुलगान्धी रायबरेली आसनं धारयिष्यति, वायनाड-लोकसभासीटं च रिक्तं करिष्यति। नवीदिल्लीनगरे पत्रकारैः सह वार्तालापं कुर्वन् खर्गेमहोदयः अवदत् यत् प्रियंका गान्धी वाङ्मा केरलस्य वायनाडलोकसभातः युद्धं करिष्यति। खर्गेमहोदयः अवदत्, दलेन निर्णयः कृतः यत् राहुलगान्धिनः रायबरेली इत्यस्य आसनं परिवारस्य समीपे एव अस्ति इति कारणतः तत् धारयितव्यम् इति।

नवदिल्लीनगरस्य सेनासंशोधनरेफरल चिकित्सालये अत्याधुनिकः त्वचाकोषः उद्घाटितः

नवदिल्लीनगरस्य सेनासंशोधन-रेफरलचिकित्सालये अत्याधुनिकः त्वचाकोषः उद्घाटितः अस्ति। रक्षामन्त्रालयेन उक्तं यत् अस्य कोषस्य माध्यमेन सैन्यकर्मचारिणां तेषां परिवाराणां च गम्भीरदाहस्य अथवा त्वचासम्बद्धरोगाणां चिकित्सा भविष्यति। सेनाचिकित्सासेवानां महानिदेशकः कर्णेल-कमाण्डन्ट लेफ्टिनेंट जनरल् अरिन्दम् चटर्जी इत्यनेन उक्तं यत् एषा सुविधा न केवलं परिचर्यायाः गुणवत्तां वर्धयिष्यति अपितु गम्भीराणां व्रणानाम् उपचारं अपि अधिकं प्रभावात्मकरीत्या करिष्यति। त्वचातटे उपचारे प्रयुक्तानां त्वचाकलमानां संग्रहणं, प्रसंस्करणं, भण्डारणं, वितरणं च कर्तुं केन्द्रीकृतव्यवस्था भविष्यति। अस्मिन् गुणवत्तानियन्त्रणस्य, सुरक्षायाः च उच्चतमस्तरः सुनिश्चितः भविष्यति।

विश्वार्थव्यवथायां तृतीयं स्थानं प्राप्त्यर्थं भारतस्य कृषकाणां महत्त्वपूर्णा भूमिका भविष्यति- प्रधानमन्त्री

हिमसंस्कृतवार्ताः, डॉ.अमनदीपशर्मा। भारतं विश्वस्य तृतीयं बृहत्तमं अर्थव्यवस्थां कर्तुं कृषिः प्रमुखां भूमिकां निर्वहति इति प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी उक्तवान्। सः अवदत् यत् केन्द्रसर्वकारः कृषकाणां जीवनस्तरस्य उन्नयनार्थं प्रतिबद्धः अस्ति, तेषां आयवर्धनं च सर्वकारस्य प्राथमिकता अस्ति। प्रधानमन्त्री वाराणसीनगरे पीएम किसानसम्मानसम्मेलनं सम्बोधयन् आसीत्। अस्मिन्नावसरे श्रीमोदी प्रधानमन्त्री कृषकसम्माननिधेः १७तमां अवधिं विमोचितवान्। अस्य अन्तर्गतं प्रायः ९ कोटि २६ लक्षं कृषकाणां कोषेषु प्रत्यक्षतया २० सहस्रकोटिरूप्यकाणां राशिः निक्षिप्ता। एतेन सह प्रधानमन्त्रिणा स्वसहायतासमूहानां ३० सहस्राधिकानां महिलानां कृते कृषिसखीप्रमाणपत्राणि अपि दत्तानि। देशस्य कृषकाणां आयवर्धनार्थं केन्द्रसर्वकारेण कृतानां प्रयत्नानाम् उल्लेखं कृत्वा सः अवदत् यत् विकासभारतसंकल्पयात्रायाः समये एव एककोट्याधिकाः कृषकाः पीएम किसानयोजनया सह सम्बद्धाः आसन्। कृषकाणां निर्धनानाम् आवासप्रदानं प्रति ध्यानं दत्त्वा तृतीयवारं सर्वकारस्य कार्यं प्रारब्धम्। श्री मोदिना उक्तं यत् कृषिजन्यपदार्थानाम् निर्याते भारतं अग्रणीं कर्तुं स्वसर्वकारेण क्रियमाणानां प्रयत्नानाम् कारणात् वाराणसीनगरस्य लङ्गरा आमः, गाजीपुरस्य भिण्डिका, जौनपुरस्य मूलिका इत्यादयः

स्थानीयकृषिपदार्थाः नवीनव्यापारकेन्द्रं प्राप्तवन्तः। देशे सद्यः एव आयोजितस्य लोकसभानिर्वाचनस्य उल्लेखं कृत्वा प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् लोकतन्त्रस्य अस्मिन् उत्सवे ३१ कोटिभ्यः अधिकाः महिलाः भागं गृहीतवन्तः। एतत् स्वयमेव एकं अद्वितीयं उदाहरणम् अस्ति। सः अवदत् यत् विश्वे दुर्लभतया एव भवति यत् निर्वाचितः सर्वकारः तृतीयवारं क्रमशः सत्तां प्राप्नोति। केन्द्रीयकृषिमन्त्री शिवराजसिंहचौहानः अस्मिन् अवसरे अवदत् यत् कृषि-उत्पादनं वर्धयितुं कृषकाणां उत्पादानाम् न्यूनतमसमर्थनमूल्यं प्रदातुं सह कृषि-व्ययस्य न्यूनीकरणे सहायतां कर्तुं सर्वकारस्य उद्देश्यम् अस्ति। उत्तरप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथः अवदत् यत् प्रधानमन्त्रिणः नेतृत्वे वाराणसी विकासस्य नूतनानि ऊर्ध्वतानि स्पृशति। मुख्यमन्त्रिणः अपि च विभिन्नराज्यानां बहवः मन्त्रिणः अपि वीडियो सम्मेलनद्वारा कार्यक्रमे सम्मिलिताः आसन्। तृतीयवारं क्रमशः प्रधानमन्त्रित्वेन शपथग्रहणं कृत्वा नरेन्द्रमोदी इत्यस्य वाराणसी-नगरस्य एषा प्रथमा यात्रा आसीत्। वाराणसीं प्राप्य दलकार्यकर्तारः तस्य भव्यं स्वागतं कृतवन्तः। प्रधानमन्त्री काशी-जनानाम् धन्यवादं दत्तवान् यत् तेन तृतीयवारं तस्य निर्वाचनं कृतम्। श्री मोदी सम्मेलने केनचित् कृषकैः सह अपि सभाम् अकरोत्।

प्रधानमन्त्रिणा "मन की बात " इत्यस्य कृते जनसमूहात् याचिताः परामर्शाः, ३० जूनदिनाङ्के भविष्यति मनसः वार्ताः

(हिमसंस्कृतवार्ताः - प्रवीण कुमारः) प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना स्वस्य आकाशवाणी-कार्यक्रमस्य "मन की बात" इत्यस्य कृते जनसामान्यतः परामर्शाः याचिताः। एषः कार्यक्रमः अस्य मासस्य ३० दिनाङ्कात् अखिलभारतीयरेडियोद्वारा प्रसारितः भविष्यति। सामाजिकमाध्यमे सन्देशे मोदीमहोदयः अवदत् यत् एते परामर्शाः MyGov Open Forum, NaMo app अथवा टोल् निःशुल्कसम्पर्कसूत्रद्वारा 1800-11-7800 इत्यत्र सन्देशरूपेण प्रेषयितुं शक्यन्ते। "मन की बात" आगामि-अङ्कस्य परामर्शाः अस्य मासस्य २८ दिनाङ्कपर्यन्तं प्रेषयितुं शक्यते। एषः श्री मोदिनः तृतीयवारं प्रधानमन्त्रीरूपेण कार्यभारं स्वीकृत्य "मन की बात" रेडियो कार्यक्रमस्य ११०तमः प्रकरणः अस्ति। अयं कार्यक्रमः अखिलभारतीयरेडियो तथा दूरदर्शनस्य सम्पूर्णजालपुटे, अखिलभारतीयरेडियो, समाचारजालस्थले तथा च News on AIR mobile app इत्यत्र उपलभ्यते। अखिलभारतीयरेडियो, दूरदर्शन, प्रधानमन्त्रिकार्यालयस्य, सूचनाप्रसारणमन्त्रालयस्य च यूट्यूबमाध्यमेषु अस्य सजीवप्रसारणं भविष्यति। हिन्दीभाषायां प्रसारणानन्तरं तत्क्षणमेव अखिलभारतीयरेडियो क्षेत्रीयभाषासु अपि प्रसारणम् करिष्यति।

सुभाषितम्

पटुत्वं सत्यवादित्वं
कथायोगेन बुध्यते।
अस्तब्धत्वमचापल्यं
प्रत्यक्षेणावगम्यते ॥

भावार्थ- मनुष्ये में स्थित चतुराई और सत्यवादिता उसके साथ वार्तालाप करने से पता चलती है; लेकिन उसमें जो अचंचलता अथवा गंभीरता है वो तो उसे देखते ही मालूम पड़ जाता है।

प्रतीकसाठचे मुम्बई

सामान्यज्ञानम्

प्र. भारतस्य प्रथमः प्रधानमन्त्री कः आसीत्
उत्तर : पंडित-जवाहरलाल-नेहरू
प्र. भारतीयरेलमार्गस्य प्रथमा संचालिका ?
उत्तर : एसी बनर्जी
जनसंख्यादृष्ट्या भारतस्य बृहत्तमं राज्यम् ?
उत्तर : उत्तरप्रदेशः
भारतस्य लघुतमं राज्यमस्ति ?
उत्तर : गोवा
भारतस्य प्रथमा महिला राज्यपालः का ?
उत्तर : सरोजिनी नायडू

शिवाजी शर्मा, हिमसंस्कृतवार्ताः

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते
सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्

जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

रूसस्य राष्ट्रपतिः व्लादिमीर् पुटिन् अस्मिन्सप्ताहे उत्तरकोरियादेशं गमिष्यति

अस्मिन् सप्ताहे रूसस्य राष्ट्रपतिः व्लादिमीर् पुटिन् उत्तरकोरियादेशस्य भ्रमणं करिष्यति। उत्तरकोरियादेशस्य केन्द्रीयसमाचारसंस्थायाः सूचना अस्ति यत् पुटिन् इत्यस्य यात्रा तस्मिन् समये योजनाकृता अस्ति यदा रूस-उत्तरकोरिया-देशयोः द्विपक्षीयसैन्यसहयोगः पुनः आरभ्यत इति संभावना वर्तते। एतेन कोरियाद्वीपसमूहे ततः परं च प्रभावः भवितुम् अर्हति। अमेरिकीविदेशसचिवस्य प्रवक्ता अवदत् यत् उत्तरकोरिया-रूसयोः गहनसैन्यसहयोगः गम्भीरचिन्ताजनकः विषयः अस्ति। २४ वर्षेभ्यः परं व्लादिमीर् पुटिन् इत्यस्य उत्तरकोरियादेशस्य प्रथमयात्रा भविष्यति। पूर्वं सः प्रथमनिर्वाचनानन्तरं २००० तमे वर्षे जुलैमासे तत्र गतः आसीत्। ततः सः किम जोङ्ग उन् इत्यस्य पितरं ततः शासकं किम जोङ्ग इल् इत्यनेन सह मिलितवान् आसीत्

हिमाचलमन्त्रिमण्डलस्य निर्णयः- पुलिसारक्षकचयनप्रक्रियायै आयुसीमावर्धिता, स्वास्थ्य-एवं-परिवारकल्याणविभागे पदानि पूरयिष्यन्ते

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला

हिमाचलप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खोः मासत्रयानन्तरं मंगलवासरे मन्त्रिमण्डलस्य गोष्ठीं स्वीकृतवान्। अस्मिन् सत्रे अनेके महत्त्वपूर्णाः निर्णयाः कृताः। पुलिस-आरक्षकपदेषु नियुक्तिविषये अपि महत्त्वपूर्णः निर्णयः कृतः।

मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंहसुक्खोः अध्यक्षतायां मन्त्रिमण्डलसभायां पुलिसविभागे १२२६ आरक्षकपदानां नियुक्त्यर्थम् उपस्थितानां अभ्यर्थीनां उच्चायुसीमा परिवर्तिता। अभ्यर्थीनाम् आयुः सीमा वर्धिता। अधुना १८तः २६ वर्षपर्यन्तम् आयुवर्गे सामान्य-अभ्यर्थिनः, १८तः २८वर्षपर्यन्तं आयुवर्गे अनुसूचितजाति/ जनजाति, ओबीसी, गोरखा, प्रतिष्ठितक्रीडकाः तथा २०तः २९ वर्षपर्यन्तम् आयुवर्गे गृहरक्षकाः नियुक्त्यै अधिकृताः भविष्यन्ति। लघुबालानां कृते उत्तमशिक्षाप्रदानाय शिक्षाविभागे ६२९७ प्रारम्भिकबाल्यसेवाशिक्षाशिक्षकाणां नियुक्त्यर्थं अपि मन्त्रिमण्डलेन स्वीकृतिः दत्ता। विभिन्नेषु सर्वकारीयविभागेषु ६६३० तः अधिकानि पदस्थानानि निर्माय पूरयितुं च निर्णयः कृतः।

स्वास्थ्य-एवं-परिवारकल्याणविभागे पदानि पूरयितुं निर्देशः

सभायां स्वास्थ्यपरिवारकल्याणविभागे चिकित्सापदाधिकारिणां २०० पदानि निर्माय पूरयितुं निर्णयः कृतः। एतस्य अतिरिक्तं मन्त्रिमण्डलेन प्राध्यापकानाम् २२ पदानाम् अपि अनुमोदनं कृतम् अस्ति। एतेषु डॉ. यशवन्तसिंहपरमार-राजकीय-चिकित्सा-महाविद्यालये नाहने प्राध्यापकस्य त्रीणि पदानि, सहायकाचार्यस्य पदद्वयं, श्रीलालबहादुरशास्त्री-चिकित्सामहाविद्यालये प्राध्यापकपदद्वयं, सहायकाचार्यस्य एकं पदं च अन्तर्निहितमस्ति। स्वगृहसमीपस्थजनानां विशेषस्वास्थ्यसेवाप्रदानार्थं लालबहादुरशास्त्री-राजकीयचिकित्सा महाविद्यालये नरचौके, पंडितजवाहरलालनेहरू-राजकीय-चिकित्सा-महाविद्यालये चम्बायां आचार्यस्य चत्वारि तथा सहायकाचार्यस्य सहायकाचार्यस्य च पञ्चैकं पदानि

टाण्डा चिकित्सा-महाविद्यालये अपि पदानि पूरयिष्यन्ते

टाण्डा-चिकित्सामहाविद्यालये आपात्कालीन-चिकित्साधिकारीणाम् अष्टौ पदानि तथा च चम्बा-चिकित्सामहाविद्यालये सहायकाचार्यस्य पञ्चपदैः सह उपचारिकाणां (स्टाफ नर्स), शल्यचिकित्सासहायकस्य (ऑपरेशन थिएटर असिस्टेन्ट) तकनीकीज्ञस्य (टेक्नीशियन), बहुदेशीयकार्यकर्तृणां (मल्टी टास्क वर्कर) पदैः आवश्यकसहायककर्मचारिणां पदानि च पूरयितुं निर्णयः कृतः यथा एतयोः चिकित्सामहाविद्यालययोः आघातकेन्द्राणि कार्यरतानि भवितुम् अर्हन्ति।

प्रशासनिकन्यायाधिकरणे विभिन्नवर्गस्य पदानि पूरयिष्यन्ते

मन्त्रिमण्डलेन हिमाचलप्रदेशप्रशासनिक-न्यायाधिकरणे विभिन्नवर्गाणां ८४ पदानां निर्माणं पूर्णं च कर्तुं निर्णयः कृतः। तस्मिन् एव काले राज्ये नवनिर्मित-चतुष्पंक्तियोजनाक्षेत्रेषु उत्तमविनियमनार्थं नगरदेशनियोजनविभागे विभिन्नवर्गस्य १३ पदानि पूरयितुं सहमतिः दत्ता। युवासेवा-क्रीडाविभागे युवा-आयोजकानां चतुर्णां पदानाम् अनुमोदनं दत्तम्। हिमाचलप्रदेशस्य परिधिमध्ये राज्यसर्वकारस्य तथा राज्यसार्वजनिकक्षेत्रस्य उपक्रमेषु, बोर्डेषु, निगमेषु, स्थानीयनिकायेषु च समूह ग पदेषु प्रत्यक्षनियुक्तिम् आनेतुं निर्णयः कृतः।

मन्त्रिमण्डलेन काङ्गड़ामण्डलस्य देहरायां पुलिसाधीक्षकस्य कार्यालयस्य अधीक्षण-अभियंता लोकनिर्माणविभागस्य कार्यालयस्य उद्घाटनस्य अनुमोदनं कृतम्, परन्तु आदर्श आचारसंहितायाः कार्यान्वयनस्य कारणेन एतयोः कार्यालययोः पश्चात् सूचना भविष्यति। ऊनामण्डलस्य हरोलीक्षेत्रे विद्युत्विभागस्य उद्घाटनस्य अपि मन्त्रिमण्डलेन अनुमोदनं कृतम्।

गृहवासव्यवस्थां (होमस्टे) अपि सुव्यवस्थितं कर्तुं परामर्शः

मन्त्रिमण्डले ग्रामीणविकासः पंचायतीराजमन्त्री अनिरुद्धसिंहः, लोकनिर्माणमन्त्री विक्रमादित्यसिंहः, प्राविधिकशिक्षामन्त्री राजेश धर्माणी च सदस्यरूपेण गृहवासस्य संचालनं सुव्यवस्थितं कर्तुं परामर्शं दातुं अधिकृताः। अपि च उद्योगमन्त्रिणः हर्षवर्धनचौहानस्य अध्यक्षतायां मन्त्रिमण्डलस्य उपसमित्याः सङ्घटनम् कृतम्। अनेन राज्ये पर्यटनस्य प्रवर्धनं भविष्यति। अपि च उपमुख्यमन्त्री मुकेश अग्निहोत्री इत्यस्य अध्यक्षतायां सदस्याः कृषिमन्त्री चन्द्रकुमारः, उद्योगमन्त्री हर्षवर्धनचौहानः, प्राविधिकशिक्षामन्त्री राजेशः धर्माणी च इत्येतैः सह संसाधनसङ्ग्रहविषये अनुशंसाः कर्तुं मन्त्रिमण्डलस्य उपसमित्याः गठनाय अनुमोदनं दत्तम्। अस्मिन् काले मन्त्रिमण्डलेन राज्ये वनाग्निः, अनावृष्टिः, जलस्य अभावः, मानसूनस्य प्रगतेः च स्थितिः अपि समीक्षिता।

देहराविधानसभाक्षेत्रतः मुख्यमन्त्रिणः पत्नी कमलेशठाकुरः प्रत्याशीकृता

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला।

काङ्ग्रेसेन हिमाचलस्य त्रिषु विधानसभासनेषु आयोज्य उपनिर्वाचनस्य अभ्यर्थिनः घोषिताः। काङ्ग्रेसेन नालागढासतः हरदीपबावा तथा हमीरपुरतः डॉ. पुष्पेन्द्र वर्मा इत्येताभ्यां नामपत्रं दत्तं तत्रैव मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंहसुक्खोः पत्न्यै कमलेशठाकुरायै देहरासनतः नामपत्रं दत्तम्। अवधेयं वर्तते यत् कमलेशठाकुरमहोदयायाः जन्म काङ्गड़ामण्डलस्य देहरा उपमण्डलस्य नलसूहाग्रामे १९७० तमस्य वर्षस्य अप्रैलमासस्य २ दिनाङ्के अभवत्। सा चण्डीगढस्य सर्वकारीयमहाविद्यालयात् राजनीतिशास्त्रे एम.ए.उपाधिं प्राप्तवती, पीजीडीसीए-डिप्लोमा इत्यपि प्राप्तम्। नलसूहाक्षेत्रस्य राजकीय-उच्चविद्यालयात् दशम-स्तरीयं शिक्षां प्रागपुरस्य राजकीय-वरिष्ठ-माध्यमिक-विद्यालयात् च द्वादशीश्रेणी-शिक्षां प्राप्तवती।

तस्याः विवाहः मुख्यमन्त्रिणा सुखविन्दरसिंहसुक्खुना सह ११ जून १९९८ तमे वर्षे अभवत्, तस्याः समाजसेवाक्षेत्रे विशेषरुचिः अस्ति। कमलेशठाकुर विशेषतया महिलासशक्तिकरणार्थं निरन्तरं सक्रियताम् अवाप्तवती अस्ति। सा विगतविंशतिवर्षेभ्यः हिमाचलप्रदेशकाङ्ग्रेससमितेः सक्रियसदस्यरूपेण अपि कार्यं कुर्वती अस्ति, दलकार्यकर्तृभिः सह तस्याः उत्तमः सम्पर्कः अपि अस्ति। कमलेशठाकुर नादौन विधानसभानिर्वाचनक्षेत्रे निरन्तरं राजनैतिकरूपेण कार्यं कुर्वती अस्ति तथा च मुख्यमन्त्रिणा सुखविन्दरसिंहसुक्खुना सह क्षेत्रस्य समस्यानां समाधानार्थं प्रयत्नान् कुर्वती अस्ति।

भुन्तरविमानस्थानकात् देहरादूनं प्रति विमानस्य प्रथममुड्डयनम्, जलतोपैः अभिवादनं कृतम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- कुल्लूः। पर्यटननगरात् कुल्लू-मनालीतः अधुना वयं कतिपयेषु होरासु उत्तराखण्डस्य राजधानी देहरादूनम् आगमिष्यामः। मङ्गलवासरात् द्वयोः पर्वतराज्ययोः मध्ये प्रत्यक्षविमानयानानि आरब्धानि सन्ति। विमाननकम्पनी एलायन्स् एयर इत्यस्य ७२ आसनयुक्तं विमानं कुल्लुतः देहरादूनं प्रति प्रत्यक्षं विमानं कृतवान्। विशेषं तु एतत् यत् यदा विमानयानं प्रारब्धम् तदा कुल्लुनगरस्य भुन्तरविमानस्थानके विमानस्य कृते जलतोपैः अभिविदनं कृतम्। भुन्तरविमानस्थानके विमानस्य उड्डयनात् पूर्वं उभयतः जलतोपैः स्वागतं कृतम्। तदनन्तरं विमानं देहरादूनं प्रति उड्डियत। प्रथमे विमानयाने कुल्लुतः देहरादूनपर्यन्तं १३ यात्रिकाः, देहरादूनतः कुल्लुपर्यन्तं च ४६ जनाः गतवन्तः, येन एषा यात्रा स्मरणीया अभवत्, अस्य ऐतिहासिकस्य क्षणस्य साक्षिणः अपि अभवन्। सूचनानुसारं प्रारम्भे एतत् विमानं सप्ताहे त्रिदिवसाः मंगलवासरे, गुरुवासरे, शनिवासरे च प्रचलति। तदनन्तरं यथा यथा यात्रिकाणां संख्या वर्धते तथा तथा नित्यं विमानयानस्य संचालनं भविष्यति।

अमेरिकी-काङ्ग्रेसप्रतिनिधिमण्डलं धर्मशालां प्राप्तवान्, निर्वासित-तिब्बतीसंसदं गतः

हिमसंस्कृतवार्ता:- धर्मशाला।

अमेरिकीकाङ्ग्रेसप्रतिनिधिमण्डलं गतदिवसे धर्मशालां प्राप्तवान्। धर्मशालां प्राप्य प्रतिनिधिमण्डलेन निर्वासितस्य तिब्बतीसंसदस्य भ्रमणं कृतम्। एतत् प्रतिनिधिमण्डलं दलाईलामा इत्यनेन सह मिलति। अमेरिकीसदनस्य पूर्वसभापतिः नैन्सी पेलोसी अपि अस्मिन् षड्सदस्यीयप्रतिनिधिमण्डले समाविष्टा अस्ति। नैन्सी पेलोसी भारतम् आगन्तुम् अतीव रोमाञ्चकारी वर्तते इति अवदत्। संयुक्तराज्यसंस्थायाः सदनस्य विदेशकार्यसमितेः अध्यक्षस्य माइकल मेककोल् इत्यस्य नेतृत्वे सप्तसदस्यीयं दलं मंगलवासरे विशेषविमानेन गगलविमानस्थानकं प्राप्तवान्। तिब्बतीसमुदायस्य जनाः विमानस्थानके प्रतिनिधिनां स्वागतं कृतवन्तः। तिब्बतं स्वतन्त्रदेशत्वेन मान्यतां दातुं प्रश्नं मेककोल् इत्यनेन उक्तं यत् अमेरिकीसदने एषः प्रस्तावः पारितः अस्ति। राष्ट्रपतिः शीघ्रमेव तस्मिन् हस्ताक्षरं करिष्यति इति मैककोल् अवदत्। सायं ४:३० वादने माइकलः नैन्सी च निर्वासितस्य तिब्बतीसर्वकारस्य संसदं सम्बोधयित्वा तिब्बतस्य स्वातन्त्र्यस्य समर्थनं कृतवन्तौ। बुधवासरे प्रतिनिधिमण्डलं दलाईलामा, भारतसर्वकारस्य अधिकारिणः, अमेरिकनव्यापाराणां प्रतिनिधिभिः च मिलति।

हिमाचलम्- सम्प्रति मुख्यमंत्री- कार्यालयस्य भविष्यति व्यवस्था परिवर्तनम्

हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला। राज्ये नूतनसर्वकारेण सह व्यवस्थायां परिवर्तनस्य कारणात् अधुना मुख्यमन्त्रीकार्यालये 'व्यवस्थापरिवर्तनं' भवति। राज्यसचिवालयस्य एलर्जली- भवने मुख्यमंत्री- कार्यालयाय नूतनरूपं दीयते। एतद् निगमशैल्याः भविष्यति। मुख्यमंत्रीकार्यालयेन सह नूतनं त्रितलीलीयं यानस्थगनस्थलम् (पार्किङ्ग) अपि निर्मितं भविष्यति। अस्य लाभः भविष्यति यत् मुख्यमन्त्रिणः समूहः साक्षात् पार्किङ्गस्थानं प्रति गमिष्यति। अस्य कारणात् यातायातस्य निवारणं न कर्तव्यं भविष्यति। सम्प्रति मुख्यमन्त्रिणः आगमनसमये छोटाशिमलायां मार्गयातायातं स्थगयितव्यं भवति। सामान्यप्रशासन- सचिवालयप्रशासनविभागेन लोकनिर्माणविभागेन अस्मिन् विषये प्रारूपन सज्जीकर्तुं कथितम् आसीत्। अस्य प्रारूपस्य आधारेण चित्राणि निर्मिताणि सन्ति तथा च नगरनिगमस्य एकछत्रसमित्या अपि तानि पारितानि सन्ति। अधुना लोकनिर्माणविभागः अस्य कार्यस्य निविदां प्लवयिष्यति। मुख्यमन्त्रीकार्यालयेन सह, यत्र संवादभवनं निर्मितम् अस्ति, तत्र अधः त्रिमतलीयं यानस्थगनस्थलं निर्मितं भविष्यति। मुख्यमन्त्रीकार्यालयात् मुख्यसचिवकार्यालयपर्यन्तं अस्य पार्किङ्गस्थानस्य उपरितनतलस्य उपरि भविष्यति। सम्प्रति मुख्यमन्त्रीकार्यालये स्थानस्य अभावः अस्ति तथा च ३० जनानां प्रतिनिधिमण्डलं यदि एकत्र आगच्छति तर्हि उपवेष्टुं स्थानं नास्ति। अस्य कारणात् नूतनं सम्मेलनभवनं अपि निर्मितं भविष्यति। सचिवालयस्य कर्मचारिणां कृते पालनागृहाणां कृते प्रदत्तं स्थानं अल्पम् अस्ति। एतत् अपि वर्धमानम् अस्ति। मुख्यमन्त्रीकार्यालयः सचिवालयस्य ऐतिहासिक-एलर्जली-भवने अस्ति। एतत् भवनं ब्रिटिशशासनकाले निर्मितम् आसीत्, ततः परं बहुवारं परिवर्तनं कृतम् अस्ति, परन्तु अधुना मुख्यमन्त्रीकार्यालये एव बृहत्तमं परिवर्तनं भविष्यति।

भोजनालयः शीघ्रमेव आम्स्टर्डेल- भवनात् स्थानान्तरितं भविष्यति

सम्प्रति सचिवालयस्य द्वितीयभवने आम्स्टर्डेल इत्यत्र अधिकारिणः उपविशन्ति। अस्य भवनस्य भूतलस्य उपरि सर्वकारीयभोजनालयः प्रचलति, यस्य प्रबन्धनं पर्यटननिगमेन क्रियते। अस्मात् भवनात् अयं भोजनालयः अपि स्थानान्तरितः भवति। अस्य भवनस्य यानस्थगनस्थलस्य पुरतः स्थिते लघुनिकुञ्जे भोजनालयः निर्मितः अस्ति। सुरक्षादृष्ट्या अपि एतत् महत्त्वपूर्णम् अस्ति, यदि भूतलस्य भोजनालये अनिलकोषः (गैससिलिण्डर) विस्फोटं करोति तर्हि महती क्षतिं कर्तुं शक्नोति। भोजनालयस्य नूतनभवनस्य प्रारूपम् अपि एकछत्रसमित्या अनुमोदितः अस्ति। एतयोः कार्ययोः सम्पादनं केवलं लोकनिर्माणविभागेन (PWD) एव क्रियते।

एनसीईआरटी- 'आङ्ग्लविद्यालयेषु आकर्षणं आत्महत्यायाः पर्यायः, कण्ठस्य पद्धत्याः बालेषु ज्ञानाभावः-सकलानी

एनसीईआरटी निदेशक डीपी सकलानी - कोटी : P11

हिमसंस्कृतवार्ता। एनसीईआरटी-निदेशकः डीपी सकलानी शोकं प्रकटयन् आङ्ग्लमाध्यमस्य विद्यालयेषु अभिभावकानां

आकर्षणम् आत्महत्यायाः अपेक्षया न्यूनं नास्ति इति अवदत्। आङ्ग्लभाषायां विषयस्य कण्ठस्थीकरणस्य अभ्यासेन बालकानां ज्ञानस्य हानिः अभवत् । ते स्वस्य संस्कृत्या मूलतः दूरं गताः। राष्ट्रीयशैक्षिकसंशोधनप्रशिक्षणपरिषदः प्रमुखः अवदत् यत् अभिभावकाः आङ्ग्लमाध्यमस्य विद्यालयेषु आकृष्टाः भवन्ति। ते स्वसन्ततिं तादृशेषु विद्यालयेषु प्रेषयितुं रोचन्ते यद्यपि कश्चन अपि शिक्षकः पर्याप्तप्रशिक्षितः नास्ति । एतदेव कारणं यत् नूतनायां (राष्ट्रीय) शिक्षानीतौ मातृभाषायां अध्यापनं प्रति बलं दत्तम् अस्ति। सः अवदत्, बहुभाषिकपद्धतेः अर्थः न भवति यत् कस्यापि एकस्मिन् भाषायां अध्यापनं निरस्तं भवति, अपितु बहुभाषाशिक्षणे बलं दीयते।

हरियाणायां काङ्ग्रेसाय महदाघातः, किरणचौधरी स्वपुत्र्या श्रुत्या सह दलात् त्यागपत्रं दत्तवती, भाजपा- दले सम्मिलितुं शक्नोति

हिमसंस्कृतवार्ताः, नरेशमलोटिया नादौनम्

हरियाणाप्रदेशे काङ्ग्रेसस्य महद्विघ्नः अभवत्। हरियाणाकाङ्ग्रेसस्य वरिष्ठनेता किरणचौधरी तस्याः पुत्री पूर्वसांसदश्रुतिचौधरी च मंगलवासरे दलात् त्यागपत्रं दत्तवत्यौ। उभे नेत्र्यौ सामाजिक- माध्यम- मञ्चद्वारा स्वस्य त्यागपत्रस्य विषये सूचनां दत्तवत्यौ। एतेन सह किरणचौधरी, श्रुतिचौधरी च काङ्ग्रेसस्य राष्ट्रियाध्यक्षं मल्लिकार्जुनखरगे इत्यस्मै त्यागपत्राणि अपि प्रेषितवत्यौ। बुधवासरे ते भारतीय- जनता- पक्षे सम्मिलितुं शक्नुवन्ति इत्यपि विश्वासः अस्ति।

सामाजिकमाध्यमेषु दीयते सूचना

किरण-चौधरी सम्प्रति हरियाणा-प्रदेशस्य तोशाम विधानसभा-क्षेत्रात् विधायकः अस्ति। श्रुति-चौधरी हरियाणा- काङ्ग्रेसस्य कार्यकारी- अध्यक्ष आसीत्। सामाजिक- माध्यम- मञ्चे त्यागपत्रं सार्वजनिकं कुर्वन् "विकासः मम प्राथमिकता सर्वदा भविष्यति।" किरणचौधरी त्यागपत्रे लिखितवती यत्, "भारतीय- राष्ट्रीय- काङ्ग्रेस- पक्षस्य प्राथमिक- सदस्यतायाः अहं त्यागपत्रं ददामि। अहं विगत ४ दशकेभ्यः काङ्ग्रेसपक्षस्य निष्ठावान् अडिगः सदस्या च अस्मि तथा च वर्षेषु अहं स्वजीवनं समर्पितवती। सा अपि लिखितवती यत् आरम्भादेव मम लक्ष्यम् उद्देश्यं च मम राज्यस्य, मम देशस्य च जनानां सेवा एव अस्ति। अहम् अधुना एतादृशानां विघ्नानां कारणात् तत् कर्तुम् असमर्थः अस्मि।" चौधरी- बंसीलालस्य चौधरी सुरेन्द्रसिंहस्य च विचारधारां अनुसृत्य क्षेत्रस्य राज्यस्य च विकासः मम सर्वदा प्राथमिकता भविष्यति।" श्रुतिचौधरी लिखितवती यत् "अहं भारतीयराष्ट्रीयकाङ्ग्रेसस्य प्राथमिकसदस्यत्वेन, हरियाणाप्रदेशकाङ्ग्रेसस्य कार्यरताध्यक्षत्वेन च सेवां करोमि, समितितः अहं त्यागपत्रम् अपि निविदां करोमि। अहं दीर्घपरम्परातः आगच्छामि, येषां जनानां निःस्वार्थतया देशस्य सेवां कर्तुं सौभाग्यं प्राप्तम् अस्ति। मया अपि तत् निःस्वार्थसेवायाः महतीं विरासतां पूर्णतया प्रामाणिकतया भक्त्या च निर्वाहयितुम् प्रयत्नः कृतः" इति।

अमेरिकीसमकक्षः जेकसुलिवन् देहल्यां राष्ट्रीयसुरक्षापरामर्शकेन अजितडोवालेन (iCET) इत्यस्य विषये संगोष्ठी कृतवान

हिमसंस्कृतवार्ताः। राष्ट्रियसुरक्षापरामर्शकः अजीत डोवालः तस्य अमेरिकीसमकक्षः जेकसुलिवन् च मंगलवासरे नवदिल्लीनगरे अमेरिकीपरिकल्पनायां क्रिटिकल् एण्ड् इमर्जिंग टेक्नोलॉजी इति विषये उद्योगगोलमेजसमारोहे भागं गृहीतवन्तौ। भारतीय- अमेरिका-राष्ट्रियसुरक्षापरामर्शकौ भारतस्य, अमेरिका-देशस्य च प्रौद्योगिक्यां नेतृत्वस्य महत्त्वं बोधितवन्तौ । ह्यः डोवलमहोदयः सुलिवन् महोदयः च भारत-अमेरिका-सङ्घस्य द्वितीयसमागमस्य अध्यक्षतां कृतवन्तौ। नवदिल्लीनगरे क्रिटिकल् एण्ड् इमर्जिंग टेक्नोलॉजी (iCET) इत्यस्य विषये आयोजिते कार्यक्रमे संकल्पः कृतः यत् अर्धचालकप्रौद्योगिक्याः निर्माणस्य च, स्थायिककृषेः, खाद्यसुरक्षायाः च विषये विशेषतया ध्यानं दत्त्वा सर्वकारेषु, उद्योगेषु, शिक्षाक्षेत्रे च वर्धितसहकार्यस्य समर्थनं करणीयम्। स्वच्छ ऊर्जा, महामारीसज्जता, अन्येषु महत्त्वपूर्णेषु उदयमानेषु विषयेषु च सहमतिः अभवत् । तदतिरिक्तं अन्तर्राष्ट्रीय-अन्तरिक्ष-स्थानके नासा-इसरो-अन्तरिक्षयात्रिकाणां प्रथमवारं संयुक्तप्रयासस्य कृते वाहकं सुरक्षितं कृत्वा नागरिक-रक्षा-अन्तरिक्ष-प्रौद्योगिकी-सहकार्यम् अधिकं सुदृढं भविष्यति । भारते अर्धचालक-उद्योगे भारतीय-अमेरिका-निवेशकैः सह सङ्गतिं विस्तारयितुं, भारतस्य सुदृढस्य अर्धचालक-सूचना-सञ्चार-प्रौद्योगिकी-पारिस्थितिकीतन्त्रस्य निर्माणं निरन्तरं कर्तुं च सहमतिः अभवत्